

Kerstmis 2017 AvP

+ Welkom – Goed dat u, hoe en vanwaar ook, op deze avond in onze kerk de geboorte van Jezus komt vieren. In het laatste lied dat wij zongen heet Jezus ‘Emmanuel’. Dat betekent ‘God met ons’. Die naam zegt precies wat wij in deze kerstviering proberen te doen.

Natuurlijk de herinnering oproepen dat Jezus geboren werd, meer dan twee duizend jaar geleden in Bethlehem. Maar voor wie hier echt aanwezig is, gaat het om meer dan om de herinnering aan een feit uit het verleden. Dit geboortefeest wil ons laten delen in de naam Emmanuel, God met ons: dat we zelf iets meemaken van het raakpunt tussen het menselijke en het goddelijke. Dit raakpunt kan zijn terugslag hebben op ons zoals we hier bij elkaar zijn. Ik wens u toe dat u door alle orgelklanken, gezangen, wierook, gebeden en woorden heen, af en toe een glimp opvangt van waar het werkelijk om begonnen is: dat in Jezus en ook in elk van ons het goddelijke en het menselijke, God en mens, elkaar raken.

Soms is dat contact minimaal of is het uit ons besef weggesijpeld. Wat dat betreft lopen we dan verloren. Mogelijk leeft het verlangen dit spoor weer terug te vinden. Daarom bidden we zingend: ‘Heer, ontferm U; laat uw komst ons niet ontgaan’.

Kyrie   Gloria

Gebed

God, wij bidden U: verlicht ons verstand en open ons hart opdat wij in de geboorte van Jezus uw aanwezigheid herkennen in onszelf en in onze wereld. Laat het besef van die aanwezigheid in ons doordringen vandaag en morgen, bij alles wat wij meemaken. Wij vragen U dat door Hem die genoemd wordt Emmanuel, God met ons. Amen

Jesaja 9: 1-3, 5-6

Lucas 2: 1-14

Overweging

De laatste zin uit het evangelieverhaal vandaag: ”Laten we naar Bethlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er is gebeurd en wat de Heer ons bekend heeft gemaakt”. Aldus de herders die beroepsmatig de wacht houden bij de schapen. Plotseling worden zij omgeven door een stralend licht en overrompeld door engelenzang, alsof zij, net als wij, deelnemen aan een plechtige kerstnachtviering. Zang en licht. Maar zij zijn herders. Mensen, dicht bij hun dieren en bij de aarde. Hun reactie is: laten we naar Bethlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er is gebeurd. En dan, aangekomen bij de geboorteplek, moeten zij zoiets gezien en

beleefd hebben als wat wij zongen in het tussenlied: ‘Wij wisten niets van U. In onze stoutste dromen was God nooit hier en nu. Een nieuwe God zijt Gij, die onder ons wil wonen, zo ver weg, zo dichtbij.’ De herders hebben die spanning gevoeld: ver weg en dichtbij, aan de ene kant groot licht van boven, aan de andere kant de werkelijkheid van beneden. Hoe is het hen vergaan met die dubbele ervaring? Wat is in hun leven blijven hangen: de ervaring van het engelenkoor dat zingt ‘eer aan God in de hoogste hemel’ of de herinnering aan een moeder op de vlucht die haar kind krijgt in een stal? Waar hebben ze iets van het goddelijke ervaren: in hemelse sferen of in ondermaanse gebeurtenissen?

Wij weten het niet. Maar ik zou hopen dat de combinatie van die twee tegengestelde ervaringen hen in hun verdere leven heeft vergezeld. Kerstmis is licht van boven en werkelijkheid van beneden. Misschien leggen wij het accent wat al te sterk op ster na ster en vergeten we de smerige stal. Ik las ergens: ‘in de kerken wordt altijd over lofliederen gepraat maar we horen nooit hoe lang de weeën van Maria duurden en of ze erg geschreeuwd heeft’. De nabijheid van God manifesteert zich niet alleen in sprookjesachtige verschijnselen, maar evenzeer in afzien en geploeter. Het goddelijke en menselijke raken elkaar niet alleen in de kortstondige extase, maar ook in de volgehouden weg naar waarheid en gerechtigheid. Het bijbels scheppingsverhaal laat al zien dat je door het eten van de paradijsappel niet aan God gelijk wordt. Er is geen korte weg, wij gaan de lange weg van vreugde en moeite.

Straks zingt het koor over ‘the newborn king’. Jawel, met Jezus is er een koning geboren. Maar een koning in potentie, een koning in aanleg. Hij gaat de lange weg van slagen en mislukken, van succes en vernedering. Daarom. Stal en kribbe horen niet louter in de sentimentele hoek. Laat deze geboorte een teken zijn van wat werkelijk leven is. Tekenen van gelukke inspanning en van geleden leed. Misschien ligt hier wel de stille kracht van Kerstmis. De overtuiging dat wij, hoe kwetsbaar ook, in relatie staan tot iets dat groter is.

Die relatie, dat contact, het elkaar raken van goddelijk en menselijk, gebeurt overal waar geloof het wint van scepsis, waar hoop een bres slaat in berusting, waar liefde sterker is dan onverschilligheid. Dat is het verhaal van Emmanuel. Kerstmis geeft ons de kans dit verhaal te blijven vertellen en het te ervaren in de onbevangenheid van een kind.